

Actieve inspraak in de gezondheidszorg, ook voor kinderen en de geestelijke gezondheidszorg!

Essentieel voor de kwaliteit van de zorg

Kinderen inspraak geven in en hen betrekken bij beslissingen die voor hen van belang zijn is een basisrecht dat is vastgelegd in verscheidene wetteksten (rechten van het kind, rechten van personen met een handicap, verklaring van de Raad van Europa, rechten van de patiënt, de Grondwet en decreten uitgevaardigd door de Gemeenschappen). Naast een doel op zichzelf is het ook een uitstekende methode om de toegankelijkheid, kwaliteit en doeltreffendheid van de zorg te verbeteren door haar beter af te stemmen op de noden.

Op dit moment is inspraak voor kinderen in de geestelijke gezondheidszorg in België echter bijna onbestaand. Hoewel geestelijke gezondheidsproblemen een belangrijk deel uitmaken van het ziektecijfer bij kinderen en adolescenten, bestaat er geen enkele georganiseerde groep die hun hierin een stem geeft. Bovendien is er geen kader om een proces van inspraak op poten te organiseren.

Een kader vaststellen voor een proces van inspraak

De HGR stelt dus voor om een dergelijk kader vast te stellen en identificeert de belangrijke factoren waarmee men rekening moet houden om het recht van kinderen en jongeren op inspraak in de geestelijke gezondheidszorg te vrijwaren, zowel op niveau van individuele hulpverlening als de organisatie van de dienstverlening en het overheidsbeleid. Hiervoor doet de Raad een beroep op de kennis en de ervaring van een aantal innovatieve experimenten in andere vakgebieden en heeft is ook de beschikbare literatuur onderzocht.

Hoe kunnen we inspraak in België promoten?

De HGR publiceert aanbevelingen om inspraak van kinderen en jongeren in de geestelijke gezondheidszorg in België te stimuleren. Op niveau van de individuele zorgverlening beveelt de Raad vooral aan om in begrijpelijke taal te communiceren en kinderen en adolescenten te betrekken bij het opstellen en evalueren van hun zorgplan. De Raad adviseert ook dat zorgverleners in de geestelijke gezondheidszorg vorming zouden krijgen over inspraak en dat onderzoek naar dit onderwerp gestimuleerd wordt. Het is belangrijk dat methodieken om participatie te faciliteren aangepast zijn aan de omstandigheden en de ontwikkeling van de doelgroep en dat dit op een wetenschappelijk onderzochte wijze gebeurt zodat valkuilen van (schijn-)participatie vermeden worden. Op niveau van de organisatie van de dienstverlening beveelt de Raad aan om in instellingen en netwerken comités op te richten waar kinderen, adolescenten en hun ouders het woord kunnen nemen. Bovendien moeten er procedures worden ontwikkeld om ervoor te zorgen dat de betrokken diensten ook rekening houden met wat er in deze comités gezegd wordt. De HGR onderstreept daarbij het belang van vorming. Op niveau van de overheid beveelt de Raad aan om een project op te zetten om de participatie van kinderen, adolescenten en hun ouders aan het nieuwe beleid inzake geestelijke gezondheidszorg te ondersteunen.

Het volledige advies (HGR_9458) is te vinden op de website van de Hoge Gezondheidsraad:

<https://www.health.belgium.be/nl/advies-9458-geestelijke-gezondheid-en-jongeren>

De website van de Hoge Gezondheidsraad: www.hgr-css.be.

Over de Hoge Gezondheidsraad (HGR)

De **Hoge Gezondheidsraad (HGR)** is het wetenschappelijk adviesorgaan van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Met het oog op de bescherming en de verbetering van de **volksgezondheid**, brengt de Hoge Gezondheidsraad **wetenschappelijke adviezen** uit als leidraad voor beleidsmakers en gezondheidswerkers. Dankzij zijn netwerk van experts en zijn interne medewerkers, baseert hij deze **onpartijdige** en **onafhankelijke** adviezen op een multidisciplinaire evaluatie van de huidige stand van de wetenschap. Zo heeft de HGR een systeem van **beheer van mogelijke belangenconflicten** ingesteld. De Raad verstrekt zijn adviezen op verzoek van de Minister of op eigen initiatief en maakt ze openbaar.

Alle openbare adviezen en brochures zijn te vinden op de website: www.hgr-css.be